

ÎNCHEIERE

24 iulie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gospodăria Țărănească „Alexeev Dumitru Ion”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură împotriva Gospodăriei Țărănești „Alexeev Dumitru Ion” privind încasarea subvenției, dobânzii de întârziere și a penalității, împotriva deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 17 august 2017 Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură (AIPA) a adresat cerere de chemare în judecată împotriva Gospodăriei Țărănești „Alexeev Dumitru Ion” privind încasarea subvenției, dobânzii de întârziere și a penalității.

În motivarea acțiunii a indicat că, în anul 2014 pârâtul a beneficiat de sprijin financiar conform măsurii 7 din Regulamentul de subvenționare pentru anul 2014, aprobat prin hotărîrea Guvernului nr.135 din 24 februarie 2014, în dosarul de subvenționare nr. 7/1405OR1719 în baza contractului încheiat între pârât în calitate de beneficiar și reclamant, privind acordarea sprijinului financiar nr. 1719 din 13 aprilie 2014, prin pct. 3.2 reclamanta s-a angajat să acorde pârâtului un sprijin financiar în mărime de 315 240 de lei.

A menționat că, în urma investigațiilor efectuate cu deplasarea la fața locului, grupul de lucru creat prin ordinul nr. 45 din 08 aprilie 2017, a constatat că două animale au fost sacrificate și că pe lotul de teren cu numărul cadastral xxxxxx cu suprafața de 1,233 ha, a fost amplasată ferma ce aparține la moment Gospodăriei Țărănești „Cojocarul Semion” cu drept de arendă până în anul 2023.

A notat că, aceste fapte contravin prevederilor pct. 9 al Regulamentului de subvenționare pentru anul 2014 și pct. 73 subpct. 4) al Regulamentului de subvenționare pentru anul 2014, ce prevede că beneficiarul de subvenții nu este în drept să înstrăineze/sacrifice obiectul subvenționării de la data semnării contractului de acordare a sprijinului financiar, timp de 4 ani pentru vaci, junei.

A specificat că, potrivit pct. 74 al Regulamentului de subvenționare pentru anul 2014, producătorii agricoli care au înstrăinat (vândut, donat, schimbat etc.), sacrificat sau care s-au făcut vinovați de pierirea animalelor, până la expirarea termenului prevăzut, sunt obligați să restituie suma subvenției, cu excepția situațiilor de forță majoră, precum și a cazurilor de epizootie sau de anomalii reproductive, confirmate în modul stabilit.

Pe lângă faptul că a încălcat prevederile Regulamentului de subvenționare pentru anul 2014, a mai încălcat și prevederile pct. 9, subpct. 4) al Regulamentului ce prevede că de subvenții beneficiază producătorul agricol/grupul de producători, care este deținător legal al bunului imobil în/pe care se efectuează investiția.

În urma neconformităților constatate a înștiințat pârâtul despre încălcările identificate și necesitatea restituirii subvenției acordate, însă solicitările sale au fost respinse.

Prin răspunsul pârâtului nr. 582 din 31 iulie 2017, acesta recunoaște faptul oferirii în arendă Gospodăriei Țărănești „Cojocaru Simion” a terenului pe care a fost efectuată investiția.

A solicitat reclamantul încasarea din contul pârâtului a subvenției acordate în sumă de 315 240 de lei, dobânzii de întârziere în sumă de 16 211,11 de lei, a penalității în sumă de 3341,54 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, ca neîntemeiată (f.d. 75-82).

Prin decizia din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, s-a casat hotărârea din 19 iulie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, și s-a emis hotărâre nouă prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, s-a admis (f.d. 120-126).

S-a încasat de la Gospodăria Țărănească „Alexeev Dumitru Ion”, în beneficiul Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, subvenția acordată în sumă de 315 240 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 16 211,11 de lei și cu titlu de penalitate, suma de 3341,54 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate concluziile primei instanțe referitoare la netemeinicia acțiunii apelantului în contextul în care aceasta s-a referit la lipsa probelor privind încălcarea condițiilor de subvenționare referitoare la defrișarea plantației, situație inexistentă în speță, în contextul în care subvenția respectivă a fost acordată intimatului pentru stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerea fondului genetic al acestora.

Colegiul civil a conchis că, așa cum intimatul a încălcat condițiile de acordare a sprijinului financiar, instituite în sarcina acestuia, atât de contractul încheiat, precum și de dispozițiile cadrului normativ pertinent, acesta urmează să restituie valoarea subvenției acordate. Or, această consecință juridică și obligațională a fost expres prevăzută în cadrul normativ al actului juridic încheiat de părți, pentru încălcările admise de intimat, obligația restituirii sumei corespunzătoare reieșind din neexecutarea admisă de către intimat a clauzelor contractuale și dispozițiilor normative ce reglementează raporturile juridice deduse judecării, în condițiile în care raportul obligațional instituit de părți impunea intimatului respectarea condițiilor contractuale și normative, iar acționarea în contradictoriu denotă survenirea consecințelor legale și contractuale ale acestei neexecutări.

La 06 iunie 2019 Gospodăria Țărănească „Alexeev Dumitru Ion”, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d.133-137).

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (1) și (4) Cod de procedura civilă.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind neîntemeiată.

A specificat că, instanța de apel a omis de a se pronunța asupra cererii privind corectarea greșelilor din hotărârea primei instanței, și contrar acestora a examinat fondul apelului încălcând astfel dreptul la apărare a GȚ „Alexeev Dumitru Ion”, precum și dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 04 aprilie 2019 (f.d. 127), însă la materialele dosarului nu este prezentă dovada recepționării.

Prin urmare, recursul declarat la 06 iunie 2019 de către Gospodăria Țărănească „Alexeev Dumitru Ion”, a fost depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

La 24 iunie 2019 în adresa intimatului a fost expediat recursul declarat de către Gospodăria Țărănească „Alexeev Dumitru Ion”, fiind înștiințat despre necesitatea depunerii referinței pe marginea recursului declarat (f.d. 144).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Alexeev Dumitru Ion”, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Alexeev Dumitru Ion”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură

civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Alexeev Dumitru Ion”.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gospodăria Țărănească „Alexeev Dumitru Ion”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh